

Handledare: Malena Sundström-Rosén

Olika beskrivningar av samma händelse

En kritisk diskursanalys av medias rapportering av händelserna i Beslan

Daniel Tell

Abstract

Den här uppsatsen syftar till att med hjälp av kritisk diskursanalys studera hur fyra medier beskriver händelserna i Beslan mellan första och tredje september 2004 för att se vilka skillnader och likheter som finns emellan dessa medier och om en indelning i västerländska och ryska medier är möjlig. Det skall även undersökas ifall dessa skillnader och likheter är tillräckliga för att dra slutsatsen att det rör sig om en eller flera diskurser. För att svara på frågan kommer de tre indikatorerna modalitet, transivitet och intertextualitet ur Faircloughs kritiska diskursanalys appliceras på mediernas texter. Uppsatsens slutsats är att det finns skillnader och likheter mellan hur västerländska och ryska medier beskriver händelserna i Beslan, men att skillnaderna inte är tillräckliga för att avgöra om det rör sig om olika diskurser eller inte. Dock finns det tendenser på att det handlar om olika diskurser.

Nyckelord: Diskursanalys, Fairclough, Media, Beslan

Antal ord: 9976

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Introduktion	4
1.2 Syfte och frågeställning	6
1.3 Teori	6
1.3.1 Teorins grundkoncept	6
1.3.2 Faircloughs kritiska diskursanalys	9
1.3.3 Teorins analytiska verktyg	9
1.4 Metod	10
1.4.1 Översikt	10
1.4.2 Operationalisering	13
1.4.3 Validitet och reliabilitet	14
2. Mediers beskrivning av händelserna i Beslan	15
2.1 Sammanfattning	15
2.2 Kommersant	15
2.3 Lenta	16
2.4 BBC	17
2.5 CNN	19
3. Analys	20
3.1 Transivitet	20
3.2 Modalitet	22
3.3 Intertextualitet	23
4. Slutsats och diskussion	24
4.1 Slutsats	24
4.2 Avslutande diskussion	26
5. Referenslista	27

1. Inledning

1.1 Introduktion

Vad jag vill uppnå med denna uppsats är att visa på mönster och iakttagelser gällande fyra medieskildringar av fallet Beslan och utifall att det skulle visa sig vara så att de fyra medierna beskriver situationen olika så innebär det att människor som läser olika mediebeskrivningar, får olika uppfattning om vad som hänt. Det är i korthet varför jag valt att analysera hur BBC, CNN, Kommersant och Lenta beskriver händelseförloppet i Beslan. Att det finns någonstans mellan en till fyra beskrivningar av samma händelse behöver varken vara bra, dåligt, rätt eller fel. Det jag vill lyfta fram med denna uppsats är enbart det enkla faktum att människor kommer få olika uppfattningar av händelserna i Beslan om medierna skriver på olika sätt om fallet. På grund av medias trovärdighet och betydelse som aktör i att berätta vad som sker i världen ser jag det som en bra uppgift att granska hur lika eller olika media skildrar en händelse av stor betydelse, annorlunda prägel såväl som samtida politisk relevans.

Det som hände i Beslan är av särskilt intresse att studera på grund av det faktum att några människor tar en hel skola som gisslan och att i händelser som denna så finns det en uppenbart "ond" sida, det vill säga de som hotar många människor med att dö om inte kraven, som kan ses som relativt orimliga, som gisslantagarna ställer uppfylls. Denna studies särskilda längd, tre dagar, gör att den skiljer sig från andra fall då den tillåter en djupare granskning av medias beskrivelser av händelserna under alla de tre dagarna gentemot det som är vanligare gällande händelser som kan beskrivas som terrorism, att attentatet är över på någon minut och att analysen får ske efteråt. I och för sig brukar då även studien sträcka sig över en längre period vilket i vanliga fall uppväger hur plötsligt händelsen inträffar. Vid händelsen i Beslan anser författaren att det finns en stor chans för konsensus mellan olika mediers beskrivning då informationen kring vad som sker i Beslan är begränsad och resonemangen kring vad som händer och varför bör vara rätt konventionella på grund av urvalsmetoden av media, vars huvudkriterium var följande: "välj inte någon extrem media". Att studien har möjlighet att baseras på flera dagars rapportering kring vad som sker är en bra och annorlunda möjlighet som även ger en djupare insikt i hur olika medier resonerar kring händelserna. Vad medierna skriver om händelserna är viktigt att undersöka då de är media som sätter dagordning och som även påverkar hur människor uppfattar världen och formar åsikter utifrån de nyheter som förmedlas och på vilket sätt de förmedlas.

Skolmassakern i Beslan handlar om hur trettiotvå människor tog en skola med 1200 människor, varav cirka 800 var barn, som gisslan i dagarna tre. Dessa dagar tre var mellan första och tredje september 2004. Den första dagen var även den speciell då det är första

Handledare: Malena Sundström-Rosén

skoldagen för det kommande läsåret för barn över hela Ryssland, dagen kallas i allmänhet för ”kunskapens dag”. Under de tre nämnda dagarna så skedde ett antal försök till dialog mellan gisslantagarna och regeringens förhandlare. Det skedde även sporadisk skottlossning mellan gisslantagarna och regeringstrupperna. Den grupp av människor som tagit de 1200 människorna som gisslan ställde krav på tjetjensk självständighet, frisläppande av vad de ansåg vara politiska fångar samt att ryska trupper skulle lämna Tjetjenien. Gisslantagarna anses i efterhand ha bettet sig ovanligt grymt mot de tillfångatagna. Detta eftersom mer än 300 människor miste livet, och än fler skadades under dag tre då gisslantagarna detonerade en av sina bomber de hade placerat kring byggnaden eftersom regeringssoldater avancerade mot byggnaden. Skolmassakern i Beslan ses som Rysslands svar på 9/11, USA:s värsta terrorattentat. Beslan är utan tvekan Rysslands värsta terrorattentat (Franchetti, 2009-08-09).

Ett av delmålen med denna uppsats är som tidigare nämnt att jag kritiskt vill granska medierna då de är aktiva aktörer i att vidmakthålla eller förändra rådande sociala förhållanden och ojämlikheter, faktiskt vad de än gör. Så är fallet eftersom mediernas beskrivelser per definition antingen innebär att de upprepar varandra, eller ifrågasätter varandras beskrivningar av verkligheten genom att ge en egen variant av verkligheten. Genom att granska media ökar det också för möjligheten att kommunikationsprocesserna och samhället i helhet kan bli mer jämlikt eller åtminstone transparent då människor i allmänhet lättare kommer kunna identifiera och peka på diskurser och skillnader i beskrivningar mellan medier (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.67ff), som kan bero på många anledningar.

Det har tidigare gjorts undersökningar kring media och terrorism eller olyckshändelser, men inte på ett sådant här specifikt fall med denna speciella metod eller teori. Det vill säga det faktum att händelserna i Beslan håller på i tre dagar och att analysen sker med hjälp av kritisk diskursanalys. Detta anknyter enligt mig både till det viktiga inomvetenskapliga och utomvetenskapliga intresset. Detta eftersom problemet i dess nuvarande utformning av studien beträffande händelsen sker på ett rätt så nydanande sätt. Att göra just kombinationen med den här specifika teorin och det specifika fallet öppnar för en spännande kombination och möjlighet att se på liknande forskning på annat sätt. Men även i allmänhet är det bra att vara kritisk och reflektera kring hur media beskriver liknande händelser och även i viss mån, händelser överlag, då det alltid på något sätt kommer finnas nyheter. Även om nyheterna verkligen försöker, så är det svårt att vara objektiv. Därför är denna uppsats också bra då jag vill upplysa folk just om vikten av att vara kritisk och reflekterande kring medias beskrivningar och i förlängningen även andras texter. Specifikt med tanke på vad som tidigare påpekats, att olika diskurser både konstituerar verkligheten och konstitueras av verkligheten, och ifall så visar sig vara fallet innebär det att människor som iakttar en medias berättelse istället för en annan medias berättelse får en annan syn på världen.

Handledare: Malena Sundström-Rosén

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att undersöka om det går att tala om en västerländsk och en rysk mediediskurs. För att kunna besvara syftet kommer således en jämförelse av skillnader och likheter mellan hur ryska respektive västerländska medier beskriver händelseförloppet mellan den första och tredje september i Beslan 2004 göras utifrån de indikatorer som kan svara på ifall en diskurs reproducerar eller omstrukturerar ”varandras verklighetsbeskrivning”. Jag har inga normativa eller värderande ambitioner med uppsatsen. Denna studie kan ses som en förberedande studie för vidare möjligheter att undersöka varför resultaten i denna studie blev som de blev och vad de får för effekter.

Frågeställningen lyder således på följande sätt:

- Finns det en västerländsk respektive rysk mediediskurs?

- Vilka skillnader och likheter finns i sådana fall mellan den ryska och västerländska mediediskursen?

1.3 Teori

1.3.1 Teorins grundkoncept

Jag anser att det här teoretiska ramverket om hur olika diskurser kan konstruera sociala identiteter, sociala relationer och kunskaps- och betydelsesystem är något som är lätt att ta till sig intuitivt, men det kan ändå vara svårt att granska sådana ofta subtila signaler. Därför anser jag att kritisk diskursanalys har en viktig roll att fylla samt passar väl till denna uppsats då den sätter fingret på viktiga aspekter som annars kunde gått obemärkta förbi. Att sedan diskurser generellt sätt är en form av maktutövning minskar inte nödvändigheten av att granska och jämföra olika diskurser för att påvisa likheter och skillnader.

Jag tänkte först redogöra för de fem övergripande gemensamma dragen som delas bland kritisk-diskursiva angreppssätt för att sedan mer noggrant redogöra för Norman Faircloughs egna diskursteori, vilket är den som skall användas i uppsatsen och nedan redogörs på djupet (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.66f). Att en diskurs agerar inom givna ramar innebär att diskursen i sig sätter upp sina respektive restriktioner och möjligheter. Diskurs är kortfattat uttryckt ”ett sätt att tala som ger betydelse åt upplevelser utifrån ett bestämt perspektiv” men innebär även att språkbruket påverkar den sociala praktiken, alltså det fenomenet att en ”diskurs är både konstituerande och konstituerad” (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.67-73; Esaiasson et.al, 2007: s.239). Samtalet kring diskurser är ett av skälen till att jag anser denna teori vara passande till frågeställningen, då diskurs handlar om hur språket förmedlas och vad som sker när två olika diskurser möts. Genom att se på skillnader och likheter så ökar det möjligheten för att kunna avgöra ifall det rör sig om en eller flera diskurser.

Handledare: Malena Sundström-Rosén

1. Sociala och kulturella processer och strukturer har en delvis lingvistisk-diskursiv karaktär

Social praktik är något som organiserar och formar den sociala världen vilket innebär att det påverkar såväl sociala relationer som sociala identiteter. En betydelsefull del av den sociala praktiken anses något som kallas diskursiva praktiker vara vilket innebär konstruerandet respektive konsumerandet av en text. För att nya sociala och kulturella idéer ska skapas, återges eller mångfaldigas beror det till stor grad på den textproduktion och textkonsumtion som sker till vardags genom diskursiva praktiker. Ett av målen med kritisk diskursanalys är att uppmärksamma att lingvistik har en stor påverkan på den diskursiva dimensionen som återfinns bland sociala och kulturella fenomen och förändringsprocesser i samhället. Det gäller att komma ihåg att det även finns samhällsliga fenomen som inte är av så kallad ”lingvistisk-diskursiv karaktär” vilket kommer återknytas till senare (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.68).

2. Diskurs är både konstituerande och konstituerad

Diskurs är något som både formar uppfattandet av världen och formas av uppfattandet av världen. En diskurs kan alltså lägga grunden till en social norm men en diskurs kan likväl omformas av en annan social norm. Den både påverkar och är påverkbar. Diskursen gör mer än att bara påverka sociala strukturer respektive processer, diskurser speglar även den rådande samhällstillvaron. Då diskurs som tidigare nämnts är en viktig del av social praktik kan det vara av vikt att känna till att det råder ett ömsesidigt beroendeförhållande mellan olika sociala dimensioner. Diskursiva praktiker inom mediebranschen som exempelvis skulle kunna leda till nya former av politik kan även påverkas av samhällskrafter som inte enbart är av diskursiv karaktär, vilket skulle kunna vara det politiska systemets faktiska struktur såväl som mediernas konkreta institutionella organisering. Språk som en diskurs ses som en form av handling som är socialt och historiskt situerad, där handlingen alltså står i ett ömsesidigt förhållande till andra sociala aspekter. Men språk som diskurs uppfattas även en handling som ett sätt varav människor kan påverka världen (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.67f).

3. Språkbruk ska analyseras empiriskt i det sociala sammanhanget

Kritisk diskursanalys skall genomföra en ”konkret lingvistisk textanalys av språkbruket i social interaktion” (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.68f). Detta innebär exempelvis att med hjälp av lingvistiska verktyg se hur och vilka aktörer som beskrivs och vilka egenskaper som tillskrivs dem i exempelvis en tidningsartikel (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.87).

Handledare: Malena Sundström-Rosén

4. Diskurs fungerar ideologiskt

Inom kritisk diskursanalys finns det något som kallas ideologiska effekter vilket innebär att diskursiva praktiker medverkar till att upprätthålla och skapa ojämlika maktförhållanden mellan sociala grupper, exempelvis mellan kvinnor och män eller mellan sociala klasser. Den kritiska diskursanalysens forskningsfokus är tudelat, dels är det riktat mot den roll diskursiva praktiker har i att hjälpa bestämda sociala gruppers intressen och mot att diskursiva praktiker konstruerar allt från maktrelationer, sociala relationer och till och med världsbilder. Den kritiska delen av den kritiska diskursanalysen ligger i uppdraget att kasta ljus över det faktum att diskursiva praktiker vidmakthåller en social värld där sociala relationer är inkluderat som i grund och botten innebär ojämlika maktförhållanden. Genom att visa på dessa maktrelationer hoppas den kritiska diskursanalysen kunna främja en social förändring mot mer jämlika maktförhållanden gällande kommunikationsprocesserna och samhället i helhet (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.69).

5. Kritisk forskning

Kritisk forskning i allmänhet har i princip samma värderingar och intressen som det som framförs ovan i stycket att diskurser fungerar ideologiskt i den meningen att det som är av intresse är att visa på ojämlikheter och försöka förändra dessa. En annan ytterst intressant del av den kritiska forskningen är fokuset på kritisk språkmedvetenhet vilket har som mål att upplysa människor angående de sociala strukturer och maktförhållanden de deltar i när de använder ett visst språkbruk vilket i form av diskursiv praktik bidrar till förändring och formas av de ramar och begränsningar som det specifika språkbruket ger upphov till. Att göra människor medvetna om vilka diskurser de medverkar till att upprätthålla eller som det kan finnas skäl att stå emot (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.92).

Handledare: Malena Sundström-Rosén

1.3.2 Faircloughs kritiska diskursanalys

Centralt för Faircloughs perspektiv är att

[D]iskurs är en viktig form av social praktik, som både reproducerar och förändrar kunskap, identiter och sociala relationer, inklusive maktrelationer, och samtidigt formas av andra sociala praktiker och strukturer. Diskurs står således i ett dialektiskt förhållande till andra sociala dimensioner. *Social struktur* uppfattar Fairclough som sociala relationer i samhället som helhet och i bestämda institutioner, och den sociala strukturen har både diskursiva och icke-diskursiva element ... Praktiker som primärt är icke-diskursiva är till exempel den fysiska praktik som ingår i byggandet av en bro, medan praktiker som till exempel kommunikationsplanering primärt är diskursiva (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.71).

Diskursiv praktik är dock inte enbart reproducerande utan även strukturellt ifrågasättande genom att beteckna även sådant som ligger utanför en viss struktur (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.70ff). Detta har betydelse för uppsatsen eftersom beroende på hur medierna beskriver en händelse så påverkar det hur läsaren uppfattar världen, vilket i sin tur kan påverka hur en ny diskurs sedan formas.

Vid analys av en diskurs skall fokus ligga på *den kommunikativa händelsen*, alltså språkbruket som används i en tidningsartikel, intervju eller ett politiskt tal. Men fokuset skall även vara på *diskursordningen* vilket är summan av de diskurstyper (diskurser och genrer) som återfinns inom en social domän eller institution. Det språkbruk som formar en specifik social praktik kallas genre. En diskursordning, som till exempel mediernas diskursordning, innehåller flera olika diskursiva praktiker där text skapas och konsumeras (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.70ff). I denna undersökning kommer just nyhetsartiklar att undersökas för att se ifall olika medier verkar använda samma eller olika diskursordningar i beskrivandet av det specifika skeendet som analyseras, händelserna i Beslan 2004.

1.3.3 Teorins analytiska verktyg

Det som uppsatsen skall fokusera på gällande den diskursiva praktikens analytiska verktyg är i vilken grad det kan uppmärksammas att texter bildas av en intertextuell kedja, där alltså samma text upprepas i olika men rätt så likformade format. Intertextualitet innebär att kommunikativa händelser bygger på tidigare händelser. Detta innebär att olika texter liknar varandra till sin uppbyggnad ur ett helhetsperspektiv (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.77f; s.85). Det som främst skall användas för att utröna skillnader och likheter mellan rysk och västerländsk media är textanalys som skall underlätta detta avgörande. De begrepp som används är modalitet och transivitet. Modalitet behandlar i vilken mån avsändaren identifierar sig med innehållet i uttalanden. Alltså i vilken utsträckning det är troligt att avsändaren faktiskt instämmer med det uttalade. Olika modaliteter, sätt att uttrycka sig om fenomen som exempelvis vädret eller människor, får konsekvenser i hur diskursen bygger upp kunskaps-

Handledare: Malena Sundström-Rosén

och betydelsesystem och sociala relationer. Hur oomtvistligt eller osäkert en sats framställs har också betydelse för uppfattningen av textens innehåll i helhet. Låg affinitet, ett begrepp som passar väl till modalitetsbegreppet, innebär just att man tar bort risken för att ha fel genom att spela ned säkerheten angående påståendet och visa osäkerhet. Hög affinitet innebär att uttalandet sker med stor säkerhet. Ett sätt att spela ned säkerheten är att ge flera alternativ till vad som sker såväl som att lägga in ord som kanske, lite, kanske, liksom och liknande ord (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.87f; Boréus, 2005: s.323). Transivitet handlar om att negligera eller inte negligera aktörer i texter vilket påverkar hur textens innehåll uppfattas. Exempelvis krävs det en mer medveten tankegång att reda ut sammanhanget när man ersätter subjektiv i en text med verb eller adjektiv, alltså avpersonaliserar texten. Alltså skillnaden mellan att ta med agenter eller att inte ta med agenter samt i vilket sammanhang agenterna placeras i. Att inte ta med agenter innebär att agenten finns där, men är nedtonad i texten vilket gör det svårare att uppmärksamma aktören. En nedtonad aktör ges inga utmärkande drag utan bara nämns förbigående i ett sammanhang. Det ger olika innebörd om en agent kopplas till både process och effekt eller bara exempelvis effekt, därför skall det också undersökas (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.87; Boréus, 2005: s. 280-285).

För att sammanfatta kommer operationaliseringen av frågeställningen ske genom analysen med hjälp av två lingvistiska begrepp, modalitet och transivitet, som appliceras på textnivå. På den diskursiva praktiska nivån skall det sedan undersökas om de ryska respektive västerländska medierna bygger på en intertextuell kedja eller ej. Med hjälp av dessa tre mått skall det sedan avgöras om de olika medierna reproducerar eller ifrågasätter varandras verklighetsbeskrivningar.

1.4 Metod

1.4.1 Översikt

Med ryska medier menas Lenta och Kommersant och med västerländska medier menas BBC och CNN och de har klumpats ihop på följande sätt på grund av en förutfattad mening som innebär att de är störst sannolikhet att det finns skillnader mellan blocken och likheter inom dessa block. Genom att inte uttala mig om vad för slags diskurs det är och vad den får för konsekvenser så undanhåller sig uppsatsen från att bedöma vilken av diskurserna som skulle vara bättre respektive sämre och nöjer sig med att konstatera att de är lika eller olika. Detta beror dels på grund av ett antal teorier skulle behövts för att avgöra frågan samt på grund av att forskaroberoendet och värderingsfriheten är mer lättpåtaglig. Det är även tillräckligt intressant att upptäcka om diskurserna upprepar varandra, eller tvärtom, har markant olika tonarter inom vissa områden. Därför anser jag det vara mer än tillräckligt att enbart belägga skillnader mellan mediernas beskrivning av händelseförloppet då implikationerna oavsett svar är tankeväckande samt ger en utmärkt möjlighet för vidare forskning.

Uppsatsen ämnar använda sig av en teorikonsumerande fallstudie vilket innebär att fallet som undersöks är det som står i centrum. Med hjälp av diskursteori skall sedan klargöranden göras vilka skillnader och likheter som kan finnas. Det som är bra med att använda en

Handledare: Malena Sundström-Rosén

teorikonsumerande studie är att fallet inte behöver generaliseras för att vara av allmänt intresse. Vad som är intressant i en sådan studie är istället att se varför det blev som det blev i det valda fallet. En fallstudie passar även väl som studie då det är enklare att samla mer information om ett enskilt fall än mycket information om många fall vilket innebär att analysen kan bli mer djupgående (Esaiasson et.al., 2007: s.42; s.100; s.123ff). Detta passar väl dels på grund av att fallet som används är specifikt till sin natur men det passar även väl med tanke på de medier som analyseras, som inte till fullo kan ge en generaliserande bild av vad alla medier tycker om saker, men istället kan ge en fingervisning om attityder och åsikter om fallet.

Det viktigaste vid valet av medier som skulle undersökas var just det att de skulle ha skrivit en hel del om fallet och inte vara alltför extrema i någon riktning, utan kunna anses vara relativt ”normala” medier. Det innebär att det nödvändigtvis inte behöver vara de största medierna som undersöks utan att deras storlek kan variera. Detta kan såklart även påverka materialet.

Den ansvariga för översättningen av de ryska mediernas citat till svenska är Hava Shahgiriiva, detta gäller även referensförteckningen.

Jag anser att de medier jag valt uppfyller kraven på äkthet och oberoende då innehållet i texterna visat samstämmiga på flertalet punkter samt att medierna inte är i beroendeställning till varandra, var på plats när det hände och verkar vara pålitliga (Esaiasson et.al., 2007: s. 316ff).

Materialet består av sekundärmaterial som litteratur och artiklar. Det material som är av främst intresse för uppsatsen, vilket skulle kunna anses vara de artiklar som skall analyseras, är även det material som kan verka mest kontroversiellt. Den första invändningen som kan komma gentemot materialet är valet av medier som undersöks. Det är nämligen så att medierna som undersöks inte är samma slags medier. Detta skulle kunna innebära implikationer i jämförelsen mellan de olika medierna då de exponeras i olika sammanhang. Dock anser jag att själva plattformen för exponeringen inte är lika intressant som själva budskapet, vilket är det som skall analyseras och även om en viss påverkan kan ha kommit från de olika medielandskapen anser jag att dessa skillnader som uppstår vid jämföranden mellan olika medier kan vara negligerbara då utformningen av vad som skrivs är tillräckligt likt mellan de olika medierna.

Själva tidsperioderna som medierna täcker, tre dagar, kan också ses som något kontroversiellt då det är en så pass kort tidsperiod. Varför den tidpunkten valts och ingen annan tidpunkt beror främst på två källkritiska grunder, nämligen samtidighet och tendens. Samtidighet, som berör hur lång tid som förflutit sedan en händelse skett, är viktigt eftersom det är dem initiala reaktionerna uppsatsen vill åt för att tydligare kunna utröna potentiella skillnader mellan de olika medierna. Eftersom händelsen är färsk i minnet så minskar det chansen för efterhandskonstruktioner, eftertionaliseringar eller rena minnesfel, något författaren verkligen ville undvika. Samtidigheten är också viktig för att det minskar möjligheten för exempelvis makthavare eller individerna på plats att försköna/förändra omständigheterna på grund av exempelvis glömska. Dock får man räkna med en kompromiss mellan fullständig

Handledare: Malena Sundström-Rosén

information om händelseförloppet och beslut rörande detta och samtidigtheten, det går inte att få allt. Här ansågs samtidigtheten ha företräde. Det tendensiösa förhållandet vilket innebär att en beskrivelse av verkligheten är avsiktligt tillrättalagd ville uppsatsen också undvika i den mån det gick. Detta underlättas också av att tidsperioden är medan händelserna sker, och inte senare. Svaren kanske bli mer intetsägande men det är något som får godtas i förhoppningen om att möjligheterna för tillrättaläggande av händelserna är mindre medan de händer, utan det får vanligtvis mer effekt när en viss tid passerat och händelserna inte är lika färska (Esaiasson et.al., 2007: s.320).

De nackdelar det medför att artiklarna är skrivna medan gisslantagandet sker är dels att artiklarna ibland upprepar sig och inte har all information tillgänglig då informationen snabbt skall ut i etern. Detta är dock även en fördel eftersom ifall informationsflödet är begränsat så bör de ha vissa implikationer på vad som kan skrivas om. Att medierna skriver om samma sak är en fördel som inte skall försummas då det tydliggör skillnader och likheter än mer samt att det kan enklare visa på en intertextuell kedja av texter. Att medierna skiljer sig i geografisk utsträckning, trots att händelserna i Beslan var av internationellt intresse, kan även det påverka vad som skrivs hos respektive medial instans då kännedomen om platser, personer och system skiljer sig åt. Det är viktigt att ha dessa invändningar och tankar i bakhuvudet vid analys och läsning av material. Förförståelsen kan alltså generellt vara olika bland de olika medierna vilket kan påverka materialet.

Uppsatsen har valt att använda en basal version av den kritiska diskursanalys vilket hänger samman med frågeställningen som handlar om vilka skillnader som kan uppmärksammas mellan rysk och västerländsk mediediskurs. Genom att enbart undersöka vilka lingvistiska och praktiskt diskursiva skillnader som kan erfaras mellan de olika medierna så ligger det till grund för att det går att avgöra ifall de västerländska och ryska mediernas upprepar varandra eller om de talar om händelsen på olika sätt, alltså ifall de reproducerar varandras verklighetsbeskrivning eller ifrågasätter varandras verklighetsbeskrivning. Det skall inte fokuseras på de icke-diskursiva elementen.

1.4.2 Operationalisering

Nivå	Analysredskap		
Textnivå	Modalitet	Hög Säkerhet	Låg Säkerhet
Textnivå	Transivitet	Agent eller nedtonad agent	Process eller effekt
Diskursiv praktiskt nivå	Intertextualitet	Korrelation mellan texterna	Korrelation mellan texterna

Ovanstående tabell sammanfattar hur jag kommer analysera materialet utifrån en applicering av Faircloughs diskursteori för att se vilka skillnader och likheter som går att utröna samt om det rör sig om en eller flera diskurser.

På textuell nivå så kommer jag undersöka modaliteten som handlar om graden av säkerhet som texten förmedlar. En hög säkerhetsgrad innebär hög modalitet och innebär att det inte finns någon tvekan samt att det som förmedlas verkar vara sant och oomtvistligt. Osäkerhet är allt annat som inte är säkert och utmärks av att flera alternativ ges eller andra ordsatser som minskar möjligheten att ha fel (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.87f).

Inom transivitet skall jag kolla på hur agenten förbinds eller inte förbinds med processer samt hur agenter förbinds eller inte förbinds med effekter. En agent är någon som kan ställas till svars för sitt handlande, någon konkret som tar ansvar för det som sägs. Nedtoning av en agent innebär att det ses som något som bara händer, något oundvikligt. För att förtydliga innebär nedtoning av en agent att den inte ges utmärkande drag till en grupp utan att de bara benämns med ett visst epitet, som ses som självbeskrivande, vilket det inte är sett ur ett transivitets synsätt. En person måste alltid vara en agent då en person i sig själv alltid har vissa egenskaper, medan grupper kan vara både nedtonade agenter och agenter, beroende på hur de beskrivs. En beskrivelse som skulle göra en grupp till agent skulle alltså handla om utmärkande drag som exempelvis hur de är klädda, vad de gör eller om de får komma till tals och uttala sig i första hand. En nedtonad agent är i realiteten en agent som inte erkänns vara en agent då den inte beskrivs som en sådan (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.87).

Process handlar om när förklaringar till beteende meddelas och effekt handlar om när fenomenets resultat förmedlas och genom att se när agenter respektive nedtonade agenter nämns i vissa sammanhang kan slutsatser dras (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.87f).

Intertextualitet handlar om ifall det finns likheter vid jämförelse av olika texter. Ifall texterna uppvisar stora likheter i vad som står skrivet är det möjligt att tolka detta som att det handlar om en intertextuell kedja (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.85).

Handledare: Malena Sundström-Rosén

Efter att ha analyserat texten med dessa tre indikatorer så skall det ge svar på huruvida diskurserna ifrågasätter eller upprepar varandra såväl som vilka skillnader och likheter som finns mellan västerländsk och rysk media.

1.4.3 Validitet och reliabilitet

Det finns en osäkerhet kring huruvida indikatorerna som nämns i Faircloughs diskursteori är de mest lämpade för denna uppsats. Det går snabbt att konstatera att indikatorerna kan ge svar på frågan, men ifall andra begrepp skulle lyftas fram ur Faircloughs diskursteori skulle det kunna leda till mer konkreta och säkra svar? Även en blandning med en annan teori skulle kunna stärka undersökningen och förmedla tydligare svar. Diskursteorin kan utan problem svara på vilka skillnader och likheter som finns men hur konkreta svar ger den kring diskursers varande? Även om andra konstruktioner av teorier hade varit möjliga, så anser jag att diskursteorin med sin djupa beskrivning av vad den vill uppnå och vad Faircloughs teori lägger fokus på, bör vara tillräckligt för att kunna svara tillfredställande på frågan. Detta underlättas av att teorin i den här uppsatsen avhandlas på en mer basal nivå, där skillnader och likheter är i fokus snarare än varför dessa skillnader och likheter uppkom. Jag anser trots tveksamheten som ovan framförts att indikatorerna ger en bra operationalisering av frågeställningen då begreppen är vida och gör att frågan ses ur flera olika vinklar, i delar på den textuella nivån såväl som helheten på den diskursiva praktiska nivån, det vill säga när det skall undersökas om det rör sig om en intertextuell kedja av texter.

Det metodologiska tillvägagångssätt jag valt är även det öppet för kritik. Det nuvarande sättet att genomföra en fallstudie och kvalitativt besvara frågeställningen är möjligt och ett helt godtagbart alternativ. Men det hade kanske varit bättre med en kvantitativ användning av begreppen i en komparativ studie för att bättre få översikt över ämnet. Mitt nuvarande tillvägagångssätt är möjligt, om än inte lika överskådligt och enkelt genomfört som en komparativ kvantitativ studie. Varför det nuvarande metodologiska förfarandet är godtagbart beror på att det går att följa hur jag gjort och för att det är ett fall det fokuserar på såväl som att det ger en större förståelse då analysen inte placeras i boxar utan beskrivs i ord.

2. Mediers beskrivning av händelserna i Beslan

2.1 Sammanfattning

Gisslandramat i Beslan ägde rum mellan första och tredje september 2004 och under den tidsrymden ockuperades en skola i staden av 32 gisslantagare som hade 1200 elever och lärare som gisslan. Händelsen ses av många som Rysslands svar på 9/11, detta på grund av den omfattande skadegörelsen och det hänsynslösa dödandet av människoliv men även på grund av symboliken, då gisslandramat påbörjades på första dagen då det nya läsåret skulle starta. Den första september kallas nämligen i folkmun ”kunskapens dag”. Gisslantagarnas krav var att arresterade tjetjenska krigare i grannrepubliken Ingusjien skulle släppas fria, att ryska trupper skulle lämna Tjetjenien samt att förhandlingar mellan Ingusjiens och Nordossetiens presidenter skulle inledas. Den tredje september utbröt det skottlossningar mellan terroristerna och de ryska säkerhetsstyrkorna efter att gisslantagarna utlöst sina sprängladdningar, vilket resulterade i att 338 människor dödades, varav 155 av dessa var barn. Shamil Basaev som är en tjetjensk nationalist och rebelledare som är känd för att ligga bakom terrordåd som är riktade mot civila i Ryssland, tog senare på sig ansvaret för gisslantagandet i Beslan. Tjetjenien har även tidigare stått i centrum för rysk medial bevakning eftersom terrorattacker, konflikter och rebelliknande händelser, som grundar sig i att delrepubliken ville vara självständig, är vanligt förekommande i nämnda delrepublik (McCallister - Quinn-Judge, 2004-09-05; Savodnik, 2009-09-04; Groskop, 2009-08-08; Steele, 2006-11-06; Franchetti, 2009-08-09).

2.2 Kommersant

Kommersants artiklar fokuserade den första september främst på hur en ledande tjänsteman, Mikhail Panjkov som är generalsekreterare för Inrikesministeriet, skulle agera. Det meddelas också hittills att terroristerna är okända och att de inte ställt några krav samt att det har förekommit skottlossning från automatvapen under dagen. Kommersant är konsekvent i beskrivningen av gisslantagarna som terrorister (Kommersant, 2004-09-01a). Kommersant beskriver också att det amerikanska mediet New York Times har fått ett telefonsamtal från en okänd man med stark kaukasisk brytning som påstår att de är Shamil Basaev som ligger bakom terroristdådet i Beslan och Kommersant fortsätter sedan med att redogöra att en stor del av självmordsbombningarna i nutida Ryssland är anordnade av Basaev (Kommersant, 2004-09-01b).

Den andra september är fokuset skiftat till främst hur många barn som finns i den ockuperade byggnaden, vilket antogs vara cirka 200, och hur många individer som blivit skadade. Det spekuleras också i hur många till antalet terroristerna är medan konstanta beskrivningar om föräldrarnas oro och rädsla publiceras. Kommersant informerade även om skottlossningar när

Handledare: Malena Sundström-Rosén

sådana skedde och att två civila blivit skadade under en beskjutning från terroristerna (Kommersant, 2004-09-02 ; Kommersant, 2004-09-01c).

I en artikel från tredje september bekräftar Kommersant att det är Basaev som ligger bakom dådets utförande och finansiering samt att hans medhjälpare Magomed Evlojev har medverkat i planeringen av gisslantagandet. Vidare skriver Kommersant att Shamil Basaev ska ha samarbetat med Abu Umar As-Sejf som är en framstående representant för vad som benämns vara Tjetjeniens motsvarighet till Al-Qaeda. Ryska säkerhetsstyrkor meddelar att särskilda instruktörer från Al-Qaeda och andra likasinnade extremistiska organisationer varit pådrivande i att en självmordsattack och gisslantagande mot en skola i södra Kaukasus skall genomföras. De meddelas också att terroristerna fått sin träning från Al-Qaeda och att de metoder som terroristerna använder är just sådana som de lärt sig av Al-Qaeda (Kommersant, 2004-09-03).

2.3 Lenta

Under dag ett fokuserar Lenta främst på uppdateringar om hur förhållandena är för gisslan och det faktum att terrorister, som de genomgående refereras som, har tagit en hel skola som gisslan. Flera makthavare hamnar i fokus då Vladimir Putin avbryter en resa till Turkiet på grund av att skolan ockuperats av terrorister och reser tillbaka till Sojti, en stad i södra Ryssland. Under flygresan tillbaka diskuterar Putin och Alexander Dzasohovny, Nordossetiens president, om det aktuella läget. Därefter anordnas även ett krismöte med Inrikesministeriet, MVD, och den Federala säkerhetstjänsten, FSB. Krismötet ska ha utmynnat i att FSB sänder personal till Beslan för att verka som förstärkning (Lenta, 2004-09-03a)¹.

Lenta meddelar att terroristerna har ställt ett krav på att tjetjenska fångar skall släppas fria. Sedan nämns det att FSB har gjort ett flertal försök att kontakta ledamoten i gruppen för revolutionära partiet, vars professionella förhandlare än så länge lett förhandlingarna utan större framgång då terroristerna har vägrat förhandla med vare sig Nordossetiens inrikesminister Kazbek Dzantiev, republikens mufti Ruslan Valgatov eller åklagaren Alan Batagov (Lenta, 2004-09-01a).

Lenta verifierar att det är Shamil Basaev och Aslan Maskhadov som ligger bakom ockupationen av skolan. De terrorister som ockuperar skolan bekräftas av Lenta vara medlemmar av ”Ingusjiens grupp” som har starka kopplingar till Basaev (Lenta, 2004-09-01a).

---

¹ Källhänvisning Lenta, 2004-09-03a har sin huvudartikel skriven på dag tre, på samma sida finns en fullständig resumé av dag ett och två.

Handledare: Malena Sundström-Rosén

Det meddelas att man än så länge inte kan fastställa en klar siffra på hur många det är som hålls gisslan då terroristerna inte velat förhandla eller föra in medicinska förnödenheter (Lenta, 2004-09-01b). Händelserna i Beslan anses ha haft stor inverkan på samtliga militära styrkors större vilja till att bekämpa terrorismen och ledaren för Alfa, Sergej Goncharov anser att underrättelsetjänsten och säkerhetsstyrkorna bör få mer resurser tillgängliga för att kunna bekämpa terrorism och att staten numera har möjlighet att uppfylla det behovet. Vidare nämner artikeln att bland barnen som hålls gisslan finns diabetiker vilket var en av de främsta anledningarna till att ryska militära styrkor ville skicka in medicinska förnödenheter (Lenta, 2004-09-02a).

Under andra dagen av ockupationen gör Putin ett uttalande som handlar om att ”huvuduppgiften för regeringen är att rädda livet och hälsan på gisslan och alla åtgärder som görs kommer underordnas detta mål”. I samma artikel framkommer det att Putin är tacksam till Jordaniens ledare, Abdulla II, som anlände till Moskva och som även bidrog med militära styrkor som förstärkning till Beslan. Enligt Putin skulle hans ankomst ha en stor inverkan på situationen. Vidare skriver artikeln att ordföranden för parlamentet i Nordossetien, Taimuraz Mamsurov, väckte förslag om att invånarna i Beslan borde dela upp sig i grupper och genomsöka staden efter fler terrorister (Lenta, 2004-09-02b).

Under den tredje dagen framkommer ingen ytterligare information om hur de ryska säkerhetsstyrkorna valt att agera på terroristernas skottlossningar. Det framkommer inte heller exakta siffror på antalet människor som blivit mördade samt vad som utlöst viljan till att försöka fly hos terroristerna. Det meddelas att skolan numera ligger i ruiner efter att terroristerna utlöst samtliga bomber som var placerade runt om på skolan vilket resulterade i att taket rasade och enbart 30 barn lyckades fly från skolan (Lenta, 2004-09-03b).

2.4 BBC

Under dag ett beskriver BBC sakligt hur ett beväpnat gäng kvinnor och män i masker med bombbälten stormar en skola tidigt på morgonen och tar åtskilliga hundra elever till fånga. I början av gisslandramat spekuleras det kring vilka de beväpnade angriparna är utförd på ett sätt som liknar den tjetjenska gerillan, varav dessa ses som de troligaste aktörerna dels på grund av stilen men även med tanke på de förflutna, då rebeller har slagits mot regeringstrupper i årtionden för tjetjensk självständighet (BBC, 2004-09-01a; BBC, 2004-09-01b).

En tjetjensk ledare, Aslan Maskhadov, avfärdar att det skulle vara han som ligger bakom attacken. Det berättas även att inrikesminister Dzantiyev och Tsumaratov, den sistnämnde är en elev som flydde undan gisslantagarna, gör uttalanden till media. Det skildras hur mödrar till eleverna uttrycker förtvivlan. Angriparnas krav sägs vara tjetjensk självständighet från Ryssland, frisläppandet av fångar och att ryska styrkor drar sig ut från Tjetjenien. Det

Handledare: Malena Sundström-Rosén

beskrivs även hur barn ur gisslan tvingas stå uppställda mot fönstren. Om någon av angrifarna dödas eller skadas hävdar gisslantagarna att de skall döda 50 av gisslan för varje död gisslantagare (BBC, 2004-09-01a; BBC, 2004-09-01b).

Under dag två rapporterar BBC att FN fördömer gisslantagarna å de grävsta och att president Bush erbjuder stöd i vilken form som än efterfrågas. Det meddelas även att ryska myndigheter beskyller den internationella terrorismen för detta angrepp på skolan. Några av de som är tagna av gisslan ringer hem och meddelar att förhållandena är tolererbara. Federala säkerhetstjänstens chef underrättar om att våldsanvändning för att lösa konflikten inte är ett alternativ (BBC, 2004-09-02a; BBC, 2004-09-02c). Samtidigt blir föräldrarna mer och mer ångestfyllda samt upprörda över bristen på nyheter från myndigheterna. Det förtäljs även att föräldrarna ber Putin att avge ett löfte om att de ej ska bli ett blodbad. Föräldrar får även sina egna röster hörda i BBC:

"We cannot go home and we will not leave. We will wait for an answer,' a relative called Zalina told the Associated Press." (BBC, 2004-09-02a)

"We expect assistance from the authorities... We think that they have to help us. We cannot go home and leave our children there. They are innocent." (BBC, 2004-09-02a)

Angela Khugayeva, a 26-year-old woman, told Reuters, "We are all relatives. Brothers, cousins or uncles. The whole town feels this." (BBC, 2004-09-02b)

"I think this firing is just a mind game," Rita Botsayeva told the Reuters news agency. "They are showing us they are alive and well." (BBC, 2004-09-02b)

Putin uppger att regeringens främsta uppgift är att säkra livet och hälsan för de tillfångatagna, därav utesluts våld som en lösning på belägringen. Att våld är uteslutet och att förhandlingarna lär blir långdragna backas upp av Rysslands säkerhetschef i norra Ossetien, Valery Andreyev. Det rapporteras om att rebellerna inte har godtagit att motta vatten och föda, men regeringstjänstemän har blivit försäkrade att barnen mår bra. Under natten skedde sporadisk skottlossning vilket tolkas som att skyttarna vill visa sig vara beväpnade och farliga (BBC, 2004-09-02a; BBC, 2004-09-02b; BBC, 2004-09-02c).

Skolan refereras genomgående enbart till som beläget i södra Ryssland, Ossetien eller Beslan. Sådant som är återkommande i artiklarna är att internationell terrorism anses ligga bakom dådet från ryska myndigheters sida, att våld ej skall användas samt att mödrarna är i ett förtvivlat tillstånd på grund av situationen (BBC, 2004-09-01a; BBC, 2004-09-01b; BBC, 2004-09-02a; BBC, 2004-09-02c). Det faktum att rebellerna lagt ut snubbelminor är även det återkommande (BBC, 2004-09-01a; BBC, 2004-09-01b).

Den tredje september beskrivs operationen som de ryska styrkorna utförde i ett försök att fria gisslan som improviserad. Trots att några av de som blivit tagna som gisslan släppts så ledde gisslantagarnas kompromisslösa krav till att ryska myndigheters val var begränsade. Gisslantagarna skulle aldrig nå tjetjensk frihet på det här sättet, det bästa de kunde hoppas på var att denna tragedi skulle skada Putins rykte. Artikelns beskriver alltså kortfattat om

Handledare: Malena Sundström-Rosén

förutsättningarna, händelserna och framtiden som de verkar vara sett utifrån denna dag (BBC, 2004-09-03).

2.5 CNN

Första dagen beskrivs som ett dödläge mellan angripare och ryska myndigheter, där det rapporteras att mellan 100-400 människor hålls gisslan. Det berättas att skolan är omringad av soldater och att Tjetjenien har en historia av sammanstötningar mellan rebeller och regeringstrupper. Angriparna som stormade skolan var beväpnade och de övertog byggnaden i dramatiska manér med självmordsbälten kring midjorna. Bland de attackerande fanns både kvinnor och män. I artiklarna nämns även president Bushs stöd och FN:s fördömande av attacken. CNN förmedlar även att gisslantagarna säger att de skall döda 50 ur gisslan för varje gisslantagare som dödas (CNN, 2004-09-02a; CNN, 2004-09-01).

Vladimir Putin anser att den senaste terrorattacken mot landet är sammanlänkat med tjetjenska rebeller och al-Qaeda (CNN, 2004-09-01a) för att sedan konstatera att gisslans säkerhet, liv och hälsa är av största vikt i denna situation (CNN, 2004-09-02b). CNN säger att den ryska försvarsministern ansåg rebellernas handling vara en krigsförklaring och att gisslantagarnas krav sägs vara frigivandet av tjetjenska fångar och ryska styrkors uttåg ur Tjetjenien (CNN, 2004-09-02a).

Vad som händer under dag två är att förhandlingarna avbryts mellan gisslantagarna och regeringen. Paul Quinn-Judge, en reporter, beskriver att de boende i Beslan är arga på lokala tjänstemän eftersom det inte kunnat verifiera antalet tillfångatagna inom skolans väggar (CNN, 2004-09-02a). FSB:s chef i norra Ossetien, Valery Andreyev, säger att våld inte är en lösning och att problemet skall lösas genom förhandlingar. Liknande uttalanden gjordes angående terrordådet i Moskvateatern, vilket sedan inte hindrade att det ändå blev en våldsamt upplösning (CNN, 2004-09-02b).

Chilcote, en annan reporter, meddelar senare under dag tre att en explosion skett och att situationen är kaotisk. Roshal, den ledande förhandlaren, kommenterar angående att 26 gisslantagna blivit befriade att det i det stora hela inte är mycket värt, men att det ändå var en framgång. Mycket arbete återstår konstaterar sedan Roshal som är en av de personer som gisslantagarna kan tänkas tala med. Det nämns slutligen även att gisslantagarna inte var särskilt intresserad av att ta emot medicin, mat eller vatten (CNN, 2004-09-03).

Handledare: Malena Sundström-Rosén

3. Analys

3.1 Transivitet

I denna del skall det med hjälp av Faircloughs teoretiska begrepp analyseras vilka olika slag av transivitet som kan finnas i texten. Det skall avgöras om agenter, nedtonade som inte, förbinds eller inte förbinds med process respektive effekter. Nedtoning av en agent innebär att det ses som något som bara sker utan någon att kunna ställa till svars. Process handlar om att förklaringar ges till beteende meddelas och effekt handlar om när fenomenets resultat förmedlas (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.87).

Kommersant: Det första som går att konstatera gällande Kommersants beskrivning av händelserna i Beslan är att fokus i överväldigande majoritet ligger på effekter, snarare än processer, då det enbart på ett ställe hittades ett referat till någonting i det förflutna som kan ha påverkat det som nu sker. Denna fokus på effekter och inte process gäller alla agenter, nedtonade som inte.

Vad som även märks är att civilbefolkningen, gisslan och gisslantagarna konsekvent och genomgående tonas ned. Gisslantagarna benämns även genomgående som terrorister. Dock finns det en agent som får ansvaret för terroristernas gärningar och de är Shamil Basaev. Angående Basaev så är det även här den historiska återblicken ges om varför denne kan vara ansvarig för det som sker i Beslan. Basaev nämns även mest i sammanhang som rör effekter. Regeringstjänstemannen Panjkov beskrivs som en agent som sammankopplas med effekter.

Lenta: Vad som märks i Lenta är att även här så läggs stort fokus på effekter snarare än på processer. Detta gäller alla agenter, nedtonade eller ej. Dock sätts terroristerna, som här nedtonas som agent, i lite större sammanhang då de berättas om en möjlig anledning för ockupationen av skolan samt ett samband till Basaev. Det görs i marginell mån alltså ett samband mellan den nedtonade agenten terrorister och processen som ledde fram till vad som sker i Beslan. Lenta har stort fokus på vad olika regeringstjänstemän företar sig och sätter dessa agenter i samband med vad för effekter dessa försöker uppnå. En mängd olika agenter nämns, ett urplock är Putin och Abdullah II.

I Lenta så sker även en nedtoning av aktörerna civilbefolkning och gisslan, förutom tidigare nämnda terrorister som även i Lenta genomgående har ett enda specifikt tilltalsnamn.

Lenta låter agenterna Basaev och Maskhadov stå ansvariga för handlingarna terroristerna utför, de sammanbinds alltså med effekter.

Handledare: Malena Sundström-Rosén

BBC: Det ges insikt i varför civilbefolkningen och gisslantagarna agerar som de gör och de hålls ansvariga för sina handlingar. Angriparna kan ses som både agent och nedtonad agent då det beskrivs vad de har gjort och varför, hur de är klädda och även vilket kön de verkar ha. Dessa handlingar sätts i samband både med processer och effekter då det dels handlar om kraven angriparna framställer, att kampen mot ryska styrkor har utförts i årtionden samt hur de övertog skolan.

Civilbefolkningen som här ses i form av föräldrar sätts även i ett processuellt såväl som ett effekt perspektiv men även dessa (föräldrarna) nedtonas som agenter samt ges möjlighet att agera fullt ut som en agent med ansvar för vad de säger. Detta då föräldrar får tala direkt till medierna såväl som benämns som en grupp med vissa attribut tillskrivna dem. Att civilbefolkningen som agent sammanbinds processuellt beror på att det nämns att de är föräldrar till barnen i den ockuperade skolan och att de därav är ”panikslagna” samt på grund av bristande information från myndigheterna är upprörda.

Till och med några av gisslan som flytt tilldelas rollen som agent, vilket här syftar på Tsumaratov, som nämns. Makthavarna, bland dem exempelvis Bush och Putin, sätts i samband med effekter och inte processer.

En grupp som enbart nedtonas som agent är i det här fallet de ryska säkerhetsstyrkorna. Det beskrivs enbart hur de har stridit mot rebeller och dylikt i många år.

En agent, Maskhadov, sammanbinds med effekt då han inte ställs ansvarig för gisslantagandet.

CNN: Det beskrivs hur angriparna betar sig, hur de ser ut och vilket kön de tillhör. De beskrivs alltså som agenter med ansvar för sina handlingar. Det nämns även varför de kan ha agerat som de gjort, alltså processen som lett fram till det som nu sker i Beslan. De innebär med andra ord att det framför vilka krav de har presenterat samt den långa och historiska konflikten med ryska soldater i området. Men angriparna behandlas inte enbart som agenter och processfokuserat utan behandlas även ibland som nedtonade agenter med betoning på effekt, detta främst då det handlar om det som sker i Beslan där och då.

Civilbefolkningen behandlas här som en nedtonad agent som benämns angående process då de berättas om att de är upprörda då tjänstemän inte vet hur många som är tagna gisslan. Civilbefolkningen ses som nedtonad då de inte har några utstickande drag samt att olika reportrar får förtälja deras åsikter, vilket gör att reportern i sig blir en enskild agent.

Putin nämns i ett processuellt samband då denne förklarar varför det som händer i Beslan sker. Annars nämns Putin och andra makthavare som Bush m.fl. i samband med effekter, som vad som skall göras åt gisslansituationen och fördömande av vad som sker.

Handledare: Malena Sundström-Rosén

En grupp som enbart nedtonas som agent är i det här fallet de ryska säkerhetsstyrkorna. Det beskrivs enbart hur de har stridit mot rebeller och dylikt i många år.

3.2 Modalitet

På textuell nivå så kommer jag undersöka om modaliteten verkar vara hög eller låg. Modalitet handlar om graden av säkerhet texten förmedlar. En hög säkerhetsgrad innebär alltså hög modalitet. Säkerhet definieras som om det som förmedlas verkar vara sant och oomtvistligt. Osäkerhet är allt annat (som inte är säkert) (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.87f).

Kommersant: Överlag så uttalar sig Kommersant med hög modalitet, alltså med hög säkerhet angående vad de förmedlar. Under dag ett beskriver dock Kommersant att de är osäkra angående vilka terroristerna är samt att de fått ett telefonsamtal från en okänd man med stark kaukasisk brytning som anklagade Basaev för dåden i Beslan. Även fast Kommersant medger att vissa faktorer är okända så försöker de inte skydda sig med ord som modererar påståendet och som skulle ge lägre affinitet. De är konsekventa med att kalla gisslantagarna för terrorister. Två dagar senare är Kommersant övertygade att det är Basaev och Evlovjev som ligger bakom terrordådet. De är även säkra på att ett samarbete finns mellan dem och tjetjensk al-Qaeda. Detta visar på hög affinitet. Inga uttalanden görs med låg modalitet i denna text.

Lenta: Gisslantagarna kallas konsekvent och genomgående för terrorister i alla artiklar. Terroristerna har koppling till Basaev. De vet att några i gisslan har diabetes. Allt detta tyder på hög affinitet vid sina uttalanden. Lenta visar på hög modalitet genomgående då inga uttalanden görs med låg modalitet.

BBC: Spekulerar i början av dag ett kring vilka angriparna kan vara. De anser att såsom aktionen är utförd så pekar det i en viss riktning mot en viss tjetjensk rebellgrupp. BBC uppvisar även osäkerhet, ger olika besked, om var skolan är belägen. Allt detta tyder på låg affinitet, de visar på orolighet för att felaktigt dra slutsatser om vilka som kan stå bakom dåden. Gisslantagarna benämns som ett beväpnat gäng, beväpnade angripare, tjetjensk gerilla, rebeller, gisslantagare och terrorister. Denna osäkerhet om hur de som ockuperat skolan skall benämnas visar på en stor osäkerhet kring vad de skall kallas. Det som här inte tas upp som låg modalitet, kan anses vara uttalat med hög modalitet. Till exempel visar de hög affinitet i beskrivningen av hur gisslantagarna är klädda.

CNN: Visar hög modalitet kring hur gisslantagarna är klädda. CNN uttrycker sig dock med stor försiktighet och därav låg affinitet kring nyheten att våld inte skall användas för att befria gisslan, då de hänvisar till vad som sades år 2002 i Moskva av myndigheter som sade våld ej skulle användas, vilket de ändå gjorde. CNN hyser även de en osäkerhet hur de skall beskriva gisslantagarna och använder dessa epitet: angripare, rebeller, separatister, gerilla och

Handledare: Malena Sundström-Rosén

gisslantagare. Det som här inte tas upp som låg modalitet, kan anses vara uttalat med hög modalitet.

3.3 Intertextualitet

Intertextualitet handlar om ifall det finns likheter vid jämförelse av olika texter. Ifall texterna uppvisar stora likheter i vad som står skrivet är det möjligt att tolka detta som att det handlar om en intertextuell kedja (Winther Jørgensen – Phillips, 2000: s.85).

Kommersant: Talar under dag ett om terrorister som är okända och ett telefonsamtal från någon som anklagar Basaev för att ligga bakom dåden. Kommersant nämner även att Basaev har legat bakom många av självmordsbombingarna i Ryssland. Under dag två nämns inget om kraven som terroristerna ställt utan fokus ligger istället på antalet barn i den ockuperade byggnaden, antalet skadade individer och hur många terroristerna är. Mycket av informationen kretsade även kring hur civilbefolkningen drabbats och information kring skottlossningar. Under dag tre så fastställer Kommersant att de är Basaev och Evlovjev som ligger bakom dådet i Beslan. De nämner även att instruktörer från al-Qaeda tränat terroristerna som tagit gisslan. Texten genomsyras av hög modalitet och fokus på effekter för alla agenter, nedtonade eller inte. Nedtoningen av terrorister, gisslan och civilbefolkningen är konsekvent och genomgående. Agenter som nämns är regeringstjänstemannen Panjkov och den ansvarige för dåden, Basaev.

Lenta: Fokuserar i början på terroristerna och de människor som tagit gisslan. Fokus skiftar sedan mot Putin och andra makthavares företeelser. Lenta nämner sedan en av anledningarna för ockupationen av skolan för att de sedan handlar om försök till förhandlingar. Basaev och Maskhadov pekats ut som ansvariga för dåden. Det konstateras att några av barnen i gisslan är diabetiker. Andra dagen säger Putin att gisslans säkerhet och hälsa är det viktigaste samt tackar Abdullah II för sin hjälp. Lenta meddelar att säkerhetsstyrkor bör användas för att bekämpa terrorism. Sista dagen kretsas kring bomberna som exploderat i skolan och kaoset därefter. Texten genomsyras av hög modalitet och fokus på effekter för alla agenter, nedtonade eller inte. Nedtoningen av terrorister, gisslan och civilbefolkningen är konsekvent och genomgående. Agenter som nämns är regeringstjänstemän i allmänhet och Putin i synnerhet. Även Basaev nämns som den ansvarige.

BBC: Under dag ett fokuserar BBC på hur gisslantagarna är klädda och hur de övertar skolan. De funderar även kring vilka angriparna kan vara. De tre kraven som ställs av angriparna berättas om. FN fördömer händelsen och Bush erbjuder stöd. Det nämns under dag två att föräldrar är upprörda över bristen av nyheter och att de är nervösa. Putin säger att gisslans säkerhet och hälsa är det viktigaste. Våld anses uteslutet för att klara av situationen. Det nämns att minor är utlagda. Den sista dagen beskrivs operationen för att försöka befria gisslan. Gisslantagarna meddelar att de dödar 50 gisslan för varje dödad gisslantagare. Angriparna, gisslan och civilbefolkningen både ses som agenter och nedtonade agenter men associeras främst med processer. Olika makthavare ses som agenter och associeras med

Handledare: Malena Sundström-Rosén

effekter. Texten har låg modalitet gällande vilka angriparna är och vad de skall benämnas som men hög modalitet kring hur de är klädda och för texten överlag.

CNN: CNN beskriver hur gisslantagarna tar över skolan och hur de är klädda samt gör historiska sammankopplingar. Putin gör ett uttalande kring gisslantagarna och gisslan själva och meddelar att de sistnämndas säkerhet är viktigast. Bush meddelar stöd och FN fördömer händelsen. De tre kraven som angriparna har ställt meddelas såväl som att civilbefolkningens frustration och ilska återges. Gisslantagarna meddelar att de tänker döda 50 gisslan för varje dödad gisslantagare. Det nämns att 26 stycken blivit fritagna av gisslan och att våld inte kommer att lösa problemet. Angriparna, gisslan och civilbefolkningen både ses som agenter och nedtonade agenter och associeras främst med processer. Olika makthavare ses som agenter och associeras med effekter. CNN uttalar sig med låg modalitet kring vad gisslantagarna skall kallas, ifall ryska myndigheten kommer använda sig av våld för att befria gisslan och var skolan är belägen. Hög modalitet handlar om hur gisslantagarna är klädda och övrigt som nämns i artiklarna.

4. Slutsats och diskussion

4.1 Slutsats

Nedan kommer de slutsatser jag drar av Faircloughs kritiska diskursanalys presenteras. I korthet anser jag att det finns tendenser som talar för att det finns en specifik västerländsk och rysk mediediskurs eftersom det finns flertalet skillnader mellan hur dessa beskriver händelserna i Beslan. Dock stannar det vid tendenser då diskursbegreppet som sådant är komplext och teorin jag använt inte ensidigt avgjort om det rör sig om olika diskurser eller ej. Visst alla indikatorer pekar i den riktningen, att det rör sig om olika diskurser, men på grund av diskursbegreppets komplexitet stannar jag vid att hävda att det finns tendenser för att det kan röra sig om olika diskurser. Varför jag inte säger att det rör sig om olika diskurser innebär att det finns likheter mellan de ryska och västerländska mediernas beskrivning samt att skillnaderna kanske inte är tillräckligt avgörande för att det skall handla om olika diskurser.

Kommersant och Lenta visar båda genomgående hög modalitet i alla sina uttalanden och samma slags transivitet då båda fokuserar på effekter snarare än processer för alla agenter, nedtonade eller inte. De nedtonar samma agenter, benämner agenterna på samma vis och båda kommer till slutsatsen att Basaev är den skyldige för organiseringen. Det som skiljer dem åt mest är sedan interdiskursiviteten, där jag måste säga att det de beskriver inte liknar varandra särskilt mycket alls. Fokuset är alltså rätt så splittrat mellan medierna. Men det som stämmer överens, alltså modaliteten och transiviteten, tolkar jag som det viktigaste och mest relevanta då det är hur medier uttrycker sig och på vilket sätt, snarare än vad de säger som definierar textens diskursiva praktik. Likheterna är här enligt mig tillräckliga för att benämna dem rysk media, alltså likartad media.

BBC och CNN visar hög respektive låg modalitet kring samma beskrivningar i texten. Båda medierna är säkra på hur gisslantagarna är klädda och vad de har för kön, men samtidigt är

Handledare: Malena Sundström-Rosén

båda medierna osäkra på vilka de är som grupp och hur de bör benämnas. Båda medierna är även överens angående hur de beskriver resten av texten angående hög och låg modalitet. Här finns ytterliggare en skillnad värd att lägga märke till och det är att CNN tvivlar kring uttalandet av våldsanvändning också, något BBC inte gör. Än intressantare är likheterna kring transiviteten då medierna beskriver det hela ytterst snarlikt. Civilbefolkningen och angriparna anknyter både BBC och CNN till process medan makthavare, gisslan och reportrar anknyts till effekt. Här är det skillnad i vilka medierna fokuserar på förutom civilbefolkningen, angriparna och makthavarna. CNN och BBC låter både civilbefolkningen som angriparna verka som båda agenter och nedtonade agenter medan makthavare bara anses vara agent. Även säkerhetsstyrkorna/soldaterna är nedtonade agenter hos båda medierna.

I jämförelsen av BBC och CNN så är interdiskursiviteten även den relativt likartad då mycket fakta överensstämmer mellan medierna, exempelvis vad angriparna skall göra ifall de attackerats eller hur gisslantagarna är klädda med mera. Fokuset är även här rätt så likartat och ungefär samma ting tas upp. Visst finns det skillnader men även tillräckligt många likheter för att det skall kunna resoneras kring ifall det består av en intertextuell kedja av texter vilket även beror på den likartade modaliteten och transiviteten som också spelar roll i en intertextuell kedja. Även här är likheterna tillräckliga för att tala om västerländsk media, som alltså är likartad.

Efter att ovan ha visat likheterna inom ryska respektive västerländska medier så framkommer samtidigt skillnaderna emellan ryska och västerländska medier. De ryska medierna enbart nedtonar civilbefolkningen och gisslantagarna som agenter, fokuserar enbart på effekter och talar om allt de skriver med hög modalitet. Interdiskursiviteten mellan västerländska och ryska medier är än mindre än den är inom ryska medier, det vill säga ytterst liten. De västerländska medierna däremot både tonar ned gisslantagare och civilbefolkningen som agenter samt låter de verka som agenter samtidigt som modaliteten är skiftande mellan hög och låg, något som inte förekommer i ryska medier. En av de viktigaste skillnaderna mellan västerländska och ryska medier är just benämningen av gisslantagarna och det som rör dem. De ryska medierna är tvärsäkra på hur de skall benämnas och sätter det i samband i princip uteslutande med effekter medan västerländska medier är ytterst osäkra vad de skall kallas samt sätter gisslantagarna i samband nästan uteslutande med processer. Förtydligande så uppmärksammar jag markanta skillnader i transivitet och modalitet såväl som i intertextualiteten mellan ryska och västerländska medier. Det är stora skiljelinjer och dessa skillnader får mig att dra slutsatsen att västerländsk och rysk media inte skriver saker på samma sätt, att de är olika mediebeskrivning det rör sig om.

Dessa skillnader mellan och inom de västerländska och ryska blocken innebär alltså att jag skulle vilja hävda att BBC och CNN reproducerar samma värden och ger en annan världsåskådning än Kommersant och Lenta. Samtidigt anser jag att Kommersant och Lenta reproducerar samma värden, om än inte med lika stort samband och ger en annan världsåskådning än BBC och CNN.

Handledare: Malena Sundström-Rosén

Trots att det går att konstatera att det finns skillnader och likheter, så anser jag att det enbart går att ana tendenser för att det skulle röra sig om två olika diskurser. Även fast begreppen för att avgöra om de är olika diskurser kommer från Faircloughs diskursteori, och de ensidigt pekar i en riktning, så kan jag inte som författare ställa mig bakom att det skulle röra sig om två olika mediediskurser. Det mesta jag kan säga är att det finns skillnader och likheter och att en uppdelning mellan västerländska och ryska medier skulle kunna göras. Diskursbegreppet som sådant är mer komplext än den bild som ges av mina tre indikatorer. Att så visar sig vara fallet beror på att olika diskurser innebär att skillnader och likheter finns mellan diskurserna medan skillnader och likheter inte per definition innebär olika diskurser. Det är därför jag anser att det rör sig om tendenser snarare än en säker slutsats.

Men skillnaden i beskrivning vilket indikerar olika diskurser innebär även att det finns tendenser på att ryska medier och västerländska medier framför olika världsåskådningar kring det här fallet, alltså att beroende på vilken media som läses så blir man påverkad i olika riktningar.

4.2 Avslutande diskussion

Att enbart kunna dra slutsatser kring att det går att tala om västerländsk och rysk media, men inte om att det skulle innebära två olika diskurser, ser jag som ett resultat av att teorin inte var tillräcklig. Det hade behövts ett komplement med en annan teori för att kunna fastställa att det faktiskt rör sig om olika diskurser, snarare än skillnader och likheter som tyder på olika diskurser, men inte går att fastställa. Teorin kom alltså i någon mån till korta. Metoden ledde fram till de svar jag nu fastställt, vilket är gott, men med en jämförande kvantitativ studie hade svaren kunnat bli än tydligare och bättre presenterade, alltså ge bättre översikt. Därför skulle jag nog vilja säga att både teorin och metoden kan förbättras i framtida studier.

Men detta innebär inte att resultatet helt bör omkullkastas. De skillnader och likheter som här framställts är tillräckliga för att vidare forskning skall kunna genomföras med detta som grund. Framtida forskning kan mycket väl fokusera dels på att avgöra ifall det rör sig om olika diskurser med hjälp av en djupare analys med fler variabler som kompletterar diskursbegreppet. Det går även att fråga sig vad skillnaderna får för praktiska implikationer genom att fokusera på den sociala praktiken. Till sist går det även att fråga sig hur skillnaderna och likheterna har uppkommit, och en kombination av de tre frågorna är också möjlig.

Studien kom faktiskt även fram till att medierna omstrukturerar, inte upprepar, varandras verklighetssyn, och det är ändå själva huvudpoängen som är värd att notera. Medierna beskriver inte fenomenet på samma sätt vilket gör att människorna som läser i de olika medierna ser världen på olika sätt. Detta är per definition inte dåligt eller bra, men det ger effektivt olika världssyn.

Handledare: Malena Sundström-Rosén

Ett passande avslut för denna uppsats kan vara en att lyfta fram en av de delar som har genomsyrat för uppsatsen: Var ifrågasättande och medveten om att hur något beskrivs påverkar hur du uppfattar hur situationen verkar ha utspelat sig. Så som var fallet med händelserna i Beslan.

5. Referenslista

Bergström, Göran – Boréus, Kristina, 2005. ”Diskursanalys” i Bergström, Göran – Boréus, Kristina (red.) *Textens mening och makt*. Lund: Studentlitteratur

BBC, 2004-09-01a. ”Attackers storm Russian school”. Nyhetsartikel. 2004-09-01.
[Elektronisk] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/3616868.stm>. Hämtdatum 2011-05-17

BBC, 2004-09-01b. ”Russian pupils held in armed siege”. Nyhetsartikel. 2004-09-01.
[Elektronisk] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/3618606.stm>. Hämtdatum 2011-05-17

BBC, 2004-09-02a. ”Force ruled out in russian siege”. Nyhetsartikel. 2004-09-02.
[Elektronisk] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/3620498.stm>. Hämtdatum 2011-05-17

BBC, 2004-09-02b. ”Eyewitness: Frayed nerves and fear”. Nyhetsartikel. 2004-09-02.
[Elektronisk] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/3621166.stm>. Hämtdatum 2011-05-17

BBC, 2004-09-02c. ”Group released from siege school”. Nyhetsartikel. 2004-09-02.
[Elektronisk] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/3621418.stm>. Hämtdatum 2011-05-17

BBC, 2004-09-03. ”’Disturbing failures’ in school assault”. Nyhetsartikel. 2004-09-03.
[Elektronisk] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/3625744.stm> Hämtdatum: 2011-08-01

CNN , 2004-09-01. ”Standoff in russian school siege”. Nyhetsartikel. 2004-09-01.
[Elektronisk] http://articles.cnn.com/2004-09-01/world/russia.school_1_chechnya-hostage-takers-russian-troops?_s=PM:WORLD Hämtdatum 2011-08-03

CNN, 2004-09-02a. Siege Negotiations ’break down’”. Nyhetsartikel. 2004-09-02.
[Elektronisk]
<http://edition.cnn.com/2004/WORLD/europe/09/02/russia.school0615/index.html?iref=allsearch>. Hämtdatum 2011-05-18

CNN, 2004-09-02b. ”Russia school siege: ’26 freed’”. Nyhetsartikel. 2004-09-02
[Elektronisk]
<http://edition.cnn.com/2004/WORLD/europe/09/02/russia.school1015/index.html?iref=allsearch>. Hämtdatum 2011-05-18

CNN, 2004-09-03. ”’Hundreds more’ in Russian Siege. 2004-09-03. Nyhetsartikel.
[Elektronisk]

Handledare: Malena Sundström-Rosén

<http://edition.cnn.com/2004/WORLD/europe/09/02/russia.school/index.html?iref=allsearch>.

Hämtdatum 2011-05-18

Esaiasson, Peter – Gilljam, Mikael – Oscarsson, Henrik – Wängnerud, Lena, 2007.
Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad. Tredje upplagan.
Stockholm: Norstedts juridik

Franchetti, Mark, 2009-08-09. "The aftermath of the Beslan school massacre". *The Sunday Times*. Nyhetsartikel. 2009-08-09. [Elektronisk]

<http://www.timesonline.co.uk/tol/news/world/europe/article6740885.ece> Hämtdatum 2011-08-28

Groskop, Viv, 2009-08-08. "Beslan siege five years on". *The Guardian*. Nyhetsartikel. 2009-08-08. [Elektronisk] <http://www.guardian.co.uk/world/2009/aug/08/beslan-siege-five-years-on>.

Hämtdatum 2011-08-26

Kommersant, 2004-09-01a. "Terrorister har tillfångatagit skola i Nordossetien".

Nyhetsartikel. 2004-09-01. [Elektronisk] <http://kommersant.ru/news/977188>. Hämtdatum 2011-05-13

Kommersant, 2004-09-01b. "Basaev ligger bakom attacken i Beslan". Nyhetsartikel. 2004-09-01. [Elektronisk]

<http://kommersant.ru/news/977210>. Hämtdatum 2011-05-13

Kommersant, 2004-09-01c. "I gisslan finns 200 nordossetiska studenter". Nyhetsartikel.

2004-09-01. [Elektronisk] <http://kommersant.ru/news/977190>. Hämtdatum 2011-05-13.

Kommersant, 2004-09-02. "Torsdag/02-09-2004". Nyhetsartikel. 2004-09-02.

[Elektronisk] <http://kommersant.ru/news/977247>. Hämtdatum 2011-05-13.

Kommersant, 2004-09-03. "Tillfångatagandet av skolan genomfördes av Evlojev".

Nyhetsartikel. 2004-09-03. [Elektronisk] <http://www.kommersant.ru/news/977318>.
Hämtdatum 2011-05-14.

Lenta, 2004-09-01a. "Kontakten med boeviker från den ossetiska skolan fastställs".

Nyhetsartikel. 2004-09-01. [Elektronisk] <http://lenta.ru/terror/2004/09/01/contact/>.

Hämtdatum 2011-05-14

Lenta 2004-09-01b. "I den ockuperade skolan finns mellan 300 och 400 personer i gisslan".

Nyhetsartikel. 2004-09-01. [Elektronisk] <http://lenta.ru/terror/2004/09/01/amount/>.

Hämtdatum 2011-05-14

Lenta, 2004-09-02a. "Ledaren för föreningen "Alfa" föreslår återskapande av KGB för bekämpning av terrorism". Nyhetsartikel. 2004-09-02. [Elektronisk]

<http://lenta.ru/terror/2004/09/02/alpha/>. Hämtdatum 2011-05-15

Handledare: Malena Sundström-Rosén

Lenta, 2004-09-02b. "Putin lovade konungen av Jordanien att rädda barnen som hålls i gisslan". Nyhetsartikel. 2004-09-02. [Elektronisk] <http://lenta.ru/terror/2004/09/02/putin/>. Hämtdatum 2011-05-15

Lenta, 2004-09-03a.² "Vetskapens dag med shahids bälte". Nyhetsartikel. 2004-09-03. [Elektronisk] <http://lenta.ru/articles/2004/09/01/school/>. Hämtdatum 2011-05-15

Lenta 2004-09-03b. "Skolan i Beslan ligger i ruiner". Nyhetsartikel. 2004-09-03. [Elektronisk] <http://lenta.ru/terror/2004/09/03/school/>. Hämtdatum 2011-05-15

Quinn-Judge, Paul - McCalister, Maureen, 2004-09-05. "Defenseless targets". *Time*. Nyhetsartikel. 2004-09-05. [Elektronisk] <http://www.time.com/time/europe/html/040913/story.html>. Hämtdatum 2011-05-19

Savodnik, Peter, 2009-09-04. "Russias Troubled Caucasus: Five Years After Beslan". *Time* Nyhetsartikel. 2009-09-04. [Elektronisk] <http://www.time.com/time/world/article/0,8599,1920650,00.html>. Hämtdatum 2011-08-26

Steele, Jonathan, 2006-07-11. "Shamil Basayev". *The Guardian*. Nyhetsartikel. 2006-07-11. [Elektronisk] <http://www.guardian.co.uk/news/2006/jul/11/guardianobituaries.chechnya>. Hämtdatum 2011-05-19

Winther, Jørgensen, Marianne - Phillips, Louise, 2000. *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur

---

² Källhänvisning Lenta, 2004-09-03a har sin huvudartikel skriven på dag tre, på samma sida finns en fullständig resumé av dag ett och två. Detta är samma fotnot som på sida 16.